

Nr 373.

Godkänd av första kammaren den 20 juni 1921.

Godkänd av andra kammaren den 20 juni 1921.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst dels ock Kungl. Maj:ts proposition angående kostnaderna för sådant dyrtidstillägg m. m.

(Statsutskottets utlåtande nr 205 och memorial nr 236.)

Till Konungen.

Sedan Eders Kungl. Maj:t dels i den till riksdagen den 7 januari 1921 avlåtna propositionen, nr 2, med förslag till tilläggsstat för år 1921 föreslagit riksdagen att, i avvaktan på proposition angående dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, för ändamålet beräkna erforderliga anslag under de särskilda huvudtitlarna, dels ock i den samma dag avlåtna statsverkspropositionen föreslagit riksdagen att för år 1922 beräkna särskild avsättning för dyrtidstillägg åt vissa befattningshavare m. fl., har Eders Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 18 mars 1921 avlåten proposition (nr 326), under återopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att godkänna propositionen bilagt förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst av följande lydelse:

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 14 saml. Nr 373.

Förslag

till

Kungörelse

med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

Härigenom förordnas som följer:

§ 1.

Mom. 1. Befattningshavare i statens tjänst, vilkas avlöning blivit av Konung och riksdag till siffran bestämd eller eljest utgår efter av riksdagen prövade grunder, äga, där ej bestämmelser i annan ordning äro eller varda meddelade, med nedan i denna författning angivna begränsningar och undantag uppbära dyrtidstillägg å följande i avlöningen ingående slag av kontanta förmåner, nämligen:

lön och lönetillägg;

tjänstgöringspenningar;

ortstillägg, dyrortstillägg och kallortstillägg;

arvode;

ålderstillägg och därmed jämförlig avlöningsförhöjning;

extra avlöningstillägg;

extra lönetillägg;

provisoriskt avlöningstillägg;

tillfällig löneförbättring;

tillfälligt lönetillägg;

ersättning för bostad, bränsle, lyse, inkvartering och beklädnad;

inkvarterings- och servisbidrag;

lönetillägg för tjänstehästar;

dagavlöning och dagavlöningstillägg vid armén och marinen samt portionsersättning för underofficerare vid flottan, beräknad efter 62 öre per dag;

tillfällig förhöjning i dagavlöning för visst manskap vid armén och marinen;

härads-skrivares och landsfiskals förvaltningsbidrag;
uppmuntringspenningar och tillfällig arvodesförhöjning för lotsar,
kvarstående på gammal stat;

docentstipendium vid statens högskolor;

tantiem till överdirektör vid statens vattenfallsverk och kraftverks-
direktör enligt 5 § 2 mom., vikariatsersättning enligt 20 § samt gott-
görelse till lokomotivförare, som bestrider tjänst såsom lokomotivmästare,
enligt 38 § 2 mom. i avlöningsreglementet den 19 juni 1919 för tjänste-
män vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vatten-
fallsverk (nr 343);

vikariatsersättning enligt 19 § i avlöningsreglementet den 22 juni
1920 för tjänstemän vid domänverket (nr 493);

vikariatsersättning enligt 19 § i avlöningsreglementet för befatt-
ningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den
civila statsförvaltningen; samt

vikariatsersättning enligt 16 § i avlöningsreglementet för officerare
och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat
m. fl. vid armén och marinen.

Mom. 2. Åtnjuter befattningshavare, som i mom. 1 omförmåles,
i och för tjänsten efter vederbörande myndighets bestämmande bekläd-
nadsersättning eller annan kontant ersättning, må jämväl å sådan ersätt-
ning dyrtidstillägg utgå, om och i den mån myndigheten, med hänsyn
särskilt till efter ingången av augusti månad 1914 till följd av steg-
ringen i levnadskostnaderna beviljad förhöjning av ersättningen, prövar
sådant av omständigheterna påkallat.

Detsamma skall gälla i fråga om arvode till stenograf enligt 36 §,
till föreståndare för växeltelefonstation jämlikt 37 §, till tågdirigent
enligt 38 § 1 mom. samt i fråga om ersättning för beredskapstjänst
enligt 38 § 3 mom. i ovannämnda avlöningsreglemente den 19 juni 1919
för tjänstemän vid postverket m. fl. ävensom i fråga om arvode till
stenograf jämlikt 28 § i avlöningsreglementet den 22 juni 1920 för
tjänstemän vid domänverket.

Mom. 3. Dyrtidstillägg utgår icke å det särskilda belopp, som
enligt medgivande av 1921 års riksdag vid ingången av januari månad 1922
utbetalas till statsrådsledamöter samt till tjänstemän, å vilka avlönings-
reglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra
verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, eller avlöningsreglementet
för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare
på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen äger tillämpning.

§ 2.

Dyrtidstillägget utgår, i enlighet med vad i §§ 3 och 4 närmare stadgas, i visst förhållande till ett grundtal, som av Kungl. Maj:t fastställles.

Grundtalet bestämmes sålunda, att sedan, med ledning av genom socialstyrelsens försorg verkställda beräkningar rörande den efter ingången av augusti månad 1914 inträdda ökningen i levnadskostnader, av Kungl. Maj:t fastställts det tal, som skall anses motsvara levnadskostnadsökningen, nämnda tal minskas med en tiondel, varvid, för den händelse brutet tal uppstår, detsamma jämnas till närmast lägre hela tal.

Allt efter som inträffade förändringar i levnadskostnadernas allmänna läge därtill giva anledning, fastställer Kungl. Maj:t, med ledning av de av socialstyrelsen senast verkställda beräkningar rörande ökningen i levnadskostnader, nytt grundtal att äga tillämpning från och med den månad, under vilken Kungl. Maj:ts beslut kungjorts, till den månad, under vilken Kungl. Maj:t må komma att på grund av ånyo inträdd förändring fastställa annat grundtal.

Närmare föreskrifter angående de beräkningar rörande ökningen av levnadskostnader, som skola av socialstyrelsen verkställas, meddelas av Kungl. Maj:t.

§ 3.

Där annorlunda icke är i § 4 av denna kungörelse eller eljest i särskild ordning stadgat, utgår dyrtidstillägget, räknat efter den för månad uppburna avlöningen, på följande sätt.

Till befattningshavare med en familjemedlem, som här nedan sägs, utgår å avlöningsförmåner, som icke överstiga 85 kronor i månaden, dyrtidstillägget efter ett procenttal, som motsvarar grundtalet. Överstiger avlöningen 85 kronor men icke 1,250 kronor i månaden, utgår dyrtidstillägg för den del därav, som utgör 85 kronor, på sätt nyss är sagt, samt för den del, som överstiger 85 kronor, efter ett procenttal lika med femtiofem hundradelar av grundtalet. Har befattningshavaren mera än en familjemedlem, ökas den del av månadsavlöningen, för vilken dyrtidstillägget utgår efter ett procenttal motsvarande grundtalet, med 15 procenttal, som skall motsvara femtiofem hundradelar av grundtalet, brutet tal uppstår, jämnas procenttalet till närmast lägre hela tal.

Såsom familjemedlem räknas hustru och på grund av försörjningsplikt underhållet barn, som icke uppnått 16 års ålder. I sådant avseende

är förhållandet vid början av det kalenderkvartal, som omfattar den månad dyrtidstillägget avser, grundläggande för dyrtidstilläggets beräkning. Härvid tages dock ej hänsyn till hustru eller barn, som i egenskap av befattningshavare i statens tjänst eller innehavare av lärarbefattning vid annan läroanstalt än statens eller såsom pensionär äger åtnjuta dyrtidstillägg av statsmedel. Barn, vars föräldrar båda äro såsom befattningshavare i statens tjänst eller innehavare av lärarbefattning som nyss sagts berättigade till dyrtidstillägg av statsmedel, räknas endast till den av föräldrarna, som åtnjuter den högsta avlöningen, eller, om avlöningarna äro lika, till fadern. Gift kvinnlig befattningshavare, vilkens man icke såsom befattningshavare i statens tjänst eller innehavare av lärarbefattning vid annan läroanstalt än statens är berättigad till dyrtidstillägg av statsmedel, äger tillgodonjuta dyrtidstillägg för barn endast om mannen är på grund av bristande arbetsförmåga väsentligt urståndssatt att bidra till familjens underhåll.

Till annan befattningshavare (icke-familjeförsörjare) utgår dyrtidstillägg, därest befattningshavaren vid början av det kvartal, som omfattar den månad dyrtidstillägget avser, uppnått 25 års ålder, med nio tiondelar och eljest med fyra femtedelar av det belopp, som, enligt vad ovan är stadgat, för motsvarande avlöning tillkommer befattningshavare med en familjemedlem.

Uppgår avlöningen till mera än 1,250 kronor i månaden, utgår å den del, som överstiger nämnda belopp, icke dyrtidstillägg.

Dyrtidstillägg utgår ej å i avlöningen ingående öretal, som överstiger fullt krontal.

§ 4.

Mom 1. Till befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk, vilka åtnjuta lön eller arvode enligt avlöningsreglementet den 19 juni 1919 för tjänstemän vid nämnda verk, till befattningshavare vid domänverket, vilka åtnjuta lön eller arvode enligt avlöningsreglementet den 22 juni 1920 för tjänstemän vid domänverket, så ock till befattningshavare, vilka åtnjuta lön eller arvode enligt avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, eller enligt avlöningsreglementet för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen, skall dyrtidstillägg utgå i enlighet med föreskrifterna i § 3, dock med iakttagande därav,

att dyrtidstillägg utgår endast å 85 procent av de sammanlagda avlöningsförmåner, på vilka sådant tillägg må beräknas, dock högst å ett belopp av 1,250 kronor för månad, samt

att det grundtal, som Kungl. Maj:t jämlikt § 2 bestämmer, skall i varje särskilt fall minskas med 16.

Vad nu är sagt skall jämväl äga tillämpning å sådana i avlöningsreglementena för befattningshavare vid statsdepartement m. fl. samt för officerare och underofficerare m. fl. avsedda icke-ordinarie befattningshavare, till vilka arvode utgår med i vederbörande stater angivna belopp.

Mom. 2. Därest för befattningshavare, som i mom. 1 avses, löneinkomsten jämte dyrtidstillägg enligt samma mom. understiger vad som skulle utgjort befattningshavarens löneinkomst närmast före övergången till den nya lönestaten jämte dyrtidstillägg enligt bestämmelserna i § 3, äger befattningshavaren åtnjuta gottgörelse härför i form av personligt dyrtidstillägg.

Sådant personligt dyrtidstillägg må av befattningshavaren tillgodonjutas allenast i den mån han icke genom avlöningsförhöjning, vare sig i samma tjänst eller efter förflyttning till annan befattning, erhåller en löneinkomst, som jämte dyrtidstillägg enligt mom. 1 uppgår till den inkomst, han vid motsvarande tidpunkt skolat åtnjuta, om han då kvarstått med den avlöning, han innehaft närmast före övergången till den nya lönestaten, och därå uppburit dyrtidstillägg enligt bestämmelserna i § 3.

Med löneinkomst enligt detta mom. förstås i varje särskilt fall de sammanlagda avlöningsförmåner, vilka i av Kungl. Maj:t utfärdade övergångsbestämmelser till den nya lönestaten medräknas för bedömande av huruvida befattningshavaren lidit avlöningsminskning genom övergång till den nya lönestaten, ävensom i förekommande fall personligt lönetillägg, som uppbäres på grund av sagda övergångsbestämmelser.

§ 5.

Därest befattningshavare vid telegrafverket kvarstår å gammal stat och förty äger åtnjuta dyrtidstillägg enligt bestämmelserna i § 3, skall dyrtidstillägget utgå, förutom å sådana kontanta avlöningsförmåner, som angivas i § 1, jämväl i förekommande fall å uppbördsprovision vid telegrafverket, beräknad efter den nästföregående år utgående provision, dock högst å så stort belopp, som svarar mot de tjänstgöringspenningar, vederbörande befattningshavare skolat uppbära, om han i enlighet med härför i näst förut gällande avlöningsreglemente givna bestämmelser hänförs till den mot hans lön svarande avlöningsklassen i avlönings-

skalan för icke provisionsavlönade befattningshavare, samt lägst å stadgat minimibelopp av uppördsprovisionen.

§ 6.

Dyrtidstillägg beräknas endast å avlöningsförmåner, som utgå av statsmedel. Där avlöning bestrides dels av statsmedel och dels av andra medel, beräknas dyrtidstillägg endast å den del därav, som utgår av statsmedel; dock att *dels* dyrtidstillägg åt befattningshavare vid universiteten, de allmänna läroverken och navigationsskolorna samt till lantbruksakademiens sekreterare beräknas å hela det belopp, vartill i § 1 angivna avlöningsförmåner författningsenligt uppgå, utan avseende därå, att till bestridande av nämnda institutioners utgifter användas jämväl andra medel än statsmedel, *dels* beträffande biträdande lärare vid musikaliska akademien, till vilkens avlöning akademien lämnar tillskott av egna medel, dyrtidstillägg beräknas jämväl å sådant tillskott, i den mån ersättningen icke utgår efter högre belopp för undervisningstimme i veckan än som tillkommer ordinarie lärare vid akademien, *dels* ock till vikarie för häradshövding samt till andre notarie i domsaga och vikarie för andre notarie dyrtidstillägg bestrides av statsmedel även å den del av utgående arvode, som gottgöres statsverket genom avdrag å häradshövdingens avlöningsmedel, skolande därvid till vikarie för häradshövding med förordnande enligt 34 § domsagostadgan eller därmed likställt förordnande dyrtidstillägg utgå å en antagen inkomst av 9,000 kronor om året.

Till häradshövding utgår dyrtidstillägg å en antagen inkomst av 11,500 kronor om året.

I fråga om notarie vid domkapitel likställes med de avlöningsförmåner, varå dyrtidstillägg enligt § 1 mom. 1 skall utgå, så stor del av vederbörandes övriga inkomster i tjänsten, att det belopp, varå dyrtidstillägg beräknas, uppgår till 2,500 kronor utöver enligt stat utgående avlöningsförmåner.

Dyrtidstillägg beräknas även å författningsenligt utgående inkvarterings- och servisbidrag, som gäldas av andra medel än statsmedel.

Befattningshavare vid allmänt läroverk och vid högre lärarinne-seminariet åtnjuta dock icke dyrtidstillägg å hyresersättning.

§ 7.

Befattningshavare, som är tjänstledig för offentligt uppdrag eller för sjukdom eller som åtnjuter ferier, semester eller därmed jämförlig

tjänstledighet, äger utan hinder av sådan ledighet uppbära det dyrtidstillägg, som eljest skolat tillkomma honom.

§ 8.

Till befattningshavare i statens tjänst, vilkas avlöning till siffran bestämts av Kungl. Maj:t, utbetalas dyrtidstillägg under iakttagande i tillämpliga delar av ovan meddelade bestämmelser.

§ 9.

Till innehavare av sådan befattning i statens tjänst, för vilken avlöningen icke till siffran bestämts av Konung och riksdag eller av Kungl. Maj:t och ej heller utgår efter av riksdagen prövade grunder, skall den myndighet, som äger bestämma avlöningen, lämna dyrtidstillägg, om och i den mån sådant finnes påkallat, därvid ovan meddelade bestämmelser skola äga motsvarande tillämpning, med iakttagande *dels* att hänsyn skall tagas till den höjning av avlöningen, som i anledning av den efter ingången av augusti månad 1914 inträdda ökningen i levnads-kostnader må hava ägt rum, så att i dylikt fall avlöningen jämte dyrtidstillägg må uppgå till högst det belopp, som föranledes av sagda levnadskostnadsökning, *dels ock* att i intet fall till sådana icke ordinarie befattningshavare, som för sitt arbete i statens tjänst åtnjuta så kallade gratifikationer eller flitpenningar, dyrtidstillägg må utgå med mera än hälften av vad dyrtidstillägg å dem tilldelade belopp enligt berörda bestämmelser skolat utgöra.

§ 10.

För befattningshavare, som av statens medel åtnjuta lön eller arvode för två eller flera befattningar, beräknas dyrtidstillägget å de sammanlagda avlöningsförmånerna och utbetalas vid den befattning, som medför högsta avlöningen, eller, därest avlöningarna äro lika, vid den befattning, till vilken han först blivit befordrad.

§ 11.

Med befattningshavare i statens tjänst likställas i avseende å rätt till dyrtidstillägg befattningshavare vid flottans pensionskassa och vid statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl., indelt manskap vid krigsmakten, reservofficersaspiranter vid flottan, reservmarinintendentsaspiranter samt den vid vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien anställde s. k. Hjertbergska antikvarien.

§ 12.

Från åtnjutande av dyrtidstillägg undantagas:

- 1:o) arbetarpersonalen vid telegrafverkets linjedistrikt och vid telegrafverkets verkstad,
- 2:o) arbetarpersonalen vid statens järnvägars byggnadsarbeten för nya linjer, dubbelspårsanläggningar och därmed jämförliga företag, samt
- 3:o) arbetarpersonalen vid statens vattenfallsverk.

§ 13.

Om befattningshavare under året avlidit, innan honom tillkommande dyrtidstillägg till fullo utbetalts, övergår hans rätt härutinnan till stärbhuset.

§ 14.

Till hjälp vid dyrtidstilläggets uträkning utfärdar Kungl. Maj:t nödiga tabeller.

§ 15.

Dyrtidstillägget utbetalas månadsvis i den ordning, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1921, från och med vilken dag kungörelserna den 30 juni 1920 med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst (nr 364), den 30 juni 1920 med särskilda grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk (nr 381) och den 25 september 1920 med särskilda grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid domänverket (nr 637) upphöra att gälla.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en den 20 maj 1921 dagtecknad proposition, nr 363, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för sagda dag, föreslagit riksdagen

A) i avseende å dyrtidstillägg för år 1921 till befattningshavare i statens tjänst

dels medgiva, att till befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar, statens vattenfallsverk, statens domäner, flottans pensionskassa samt statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. dyrtidstillägg må utgå av de medel, av vilka verkets eller institutionens omkostnader i övrigt bestridas;

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 14 saml. Nr 373.

dels för bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid nedannämnda verk och institutioner å tilläggsstat för år 1921 anvisa

under sjunde huvudtiteln:

för mynt- och justeringsverket ett reservationsanslag å 120,000 kronor, att av inkomst av myntning och justering direkt utgå;

för bank- och fondinspektionen ett förslagsanslag å 80,000 kronor, att utgå i första hand av bidrag till bankinspektionen och av bidrag till fondinspektionen;

för postsparbanken ett förslagsanslag å 450,000 kronor, att utgå i första hand av inkomster av postsparbanksrörelsen;

för kontrollstyrelsens avdelning för ärenden angående skattefri sprit m. m. ett reservationsanslag å 50,000 kronor, att av denatureringsavgifter direkt utgå;

under åttonde huvudtiteln:

för statens biografbyrå ett reservationsanslag å 27,000 kronor, att av avgifter för granskning av biografbilder direkt utgå;

under nionde huvudtiteln:

för statens reproduktionsanstalt ett förslagsanslag å 18,000 kronor, att utgå i första hand av inkomster av statens reproduktionsanstalt;

under tionde huvudtiteln:

för patent- och registreringsverket ett reservationsanslag å 600,000 kronor, att av patent- och varumärkes- samt registreringsavgifters medel direkt utgå;

för försäkringsinspektionen ett reservationsanslag å 60,000 kronor, att av bidrag till försäkringsinspektionen direkt utgå;

dels till bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid verk och institutioner, som icke här ovan särskilt angivits, å tilläggsstat för år 1921 såsom förslagsanslag anvisa

under andra huvudtiteln	.....	kronor	6,500,000
» tredje	»	»	1,350,000
» fjärde	»	»	43,500,000
» femte	»	»	16,000,000
» sjätte	»	»	700,000
» sjunde	»	»	11,500,000
» åttonde	»	»	15,000,000
» nionde	»	»	3,500,000
» tionde	»	»	3,000,000

B) i avseende å dyrtidstillägg för år 1921 till f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer å tilläggsstat för år 1921 under elfte huvudtiteln såsom förslagsanslag anvisa

dels till dyrtidstillägg åt f. d. civila befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer ett belopp av 13,700,000 kronor;

dels ock till dyrtidstillägg åt f. d. militära befattningshavare ett belopp av 4,700,000 kronor;

C) i avseende å dyrtidstillägg för år 1921 till pensionsberättigade änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst med flera å tilläggsstat för år 1921 under elfte huvudtiteln såsom förslagsanslag anvisa

dels till dyrtidstillägg åt pensionsberättigade änkor och barn efter civila befattningshavare i statens tjänst med flera ett belopp av 5,300,000 kronor,

dels ock till dyrtidstillägg åt pensionsberättigade änkor och barn efter militära befattningshavare ett belopp av 1,140,000 kronor; samt

D) i avseende å dyrtidstillägg för år 1922

ej mindre till bestridande av kostnaderna för dylik förmån åt statens befattningshavare och pensionärer med flera vid sidan av huvudtitlarna såsom avsättning å 1922 års riksstat anvisa ett förslagsanslag, högst, 140,000,000 kronor;

än även förklara, att under år 1922 tills vidare och intill dess definitivt beslut fattats rörande de medel, av vilka för sagda år kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst med flera skola bestridas, härför erforderliga belopp skola utgå

beträffande befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar, statens vattenfallsverk, statens domäner, flottans pensionskassa, statens anstalt för pensionering av folkskollärare med flera, mynt- och justeringsverket, bank- och fondinspektionen, postsparbanken, kontrollstyrelsens avdelning för ärenden angående skattefri sprit m. m., statens biografbyrå, statens reproduktionsanstalt, patent- och registreringsverket samt försäkringsinspektionen av de medel, av vilka verkets eller institutionens omkostnader i övrigt bestridas, samt

beträffande befattningshavare vid övriga verk och institutioner, f. d. befattningshavare i statens tjänst med flera pensionärer samt änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst med flera av de medel, vilka för beredande av dyrtidstillägg under år 1922 kunna varda å riksstaten för sagda år särskilt avsatta.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen

1:o) godkänt denna skrivelse bilagt förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst

(bilaga A), med undantag dock i vad angår dels de under jordbruksdepartementet hörande befattningshavare, dels ock befattningshavare vid flottans pensionskassa och statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl.;

2:o) i avseende å dyrtidstillägg för år 1921 till befattningshavare i statens tjänst

dels medgivit, att till befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk dyrtidstillägg må utgå av de medel, av vilka verkets eller institutionens omkostnader i övrigt bestridas;

dels för bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid nedannämnda verk och institutioner å tilläggsstat för år 1921 anvisat

under sjunde huvudtiteln:

för mynt- och justeringsverket ett reservationsanslag å 120,000 kronor, att av inkomst av myntning och justering direkt utgå;

för bank- och fondinspektionen ett förslagsanslag å 80,000 kronor, att utgå i första hand av bidrag till bankinspektionen och av bidrag till fondinspektionen;

för postsparbanken ett förslagsanslag å 450,000 kronor, att utgå i första hand av inkomster av postsparbanksrörelsen;

för kontrollstyrelsens avdelning för ärenden angående skattefritt sprit m. m. ett reservationsanslag å 50,000 kronor, att av denatureringsavgifter direkt utgå;

under åttonde huvudtiteln:

för statens biografbyrå ett reservationsanslag å 27,000 kronor, att av avgifter för granskning av biografbilder direkt utgå;

under tionde huvudtiteln:

för patent- och registreringsverket ett reservationsanslag å 600,000 kronor, att av patent- och varumärkes- samt registreringsavgifters medel direkt utgå;

för försäkringsinspektionen ett reservationsanslag å 60,000 kronor, att av bidrag till försäkringsinspektionen direkt utgå;

dels till bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid verk och institutioner, som icke här ovan särskilt angivits, å tilläggsstat för år 1921 såsom förslagsanslag anvisat

under andra huvudtiteln	kronor	6,500,000
» tredje »	»	1,350,000
» fjärde »	»	43,500,000
» femte »	»	16,000,000
» sjätte »	»	700,000
» sjunde »	»	11,500,000
» åttonde »	»	15,000,000
» tionde »	»	3,000,000

3:o) i avseende å dyrtidstillägg för år 1922

dels till bestridande av kostnaderna för dylik förmån åt statens befattningshavare och pensionärer m. fl. vid sidan av huvudtitlarna såsom avsättning å 1922 års riksstat anvisat ett förslagsanslag, högst, 132,000,000 kronor;

dels förklarar, att under år 1922 tillsvidare och intill dess definitivt beslut fattats rörande de medel, av vilka för sagda år kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. fl. skola bestridas, härför erforderliga belopp skola utgå

beträffande befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar, statens vattenfallsverk, mynt- och justeringsverket, bank- och fondinspektionen, postsparbanken, kontrollstyrelsens avdelning för ärenden angående skattefri sprit m. m., statens biografbyrå, patent- och registreringsverket samt försäkringsinspektionen av de medel, av vilka verkets eller institutionens omkostnader i övrigt bestridas, samt

beträffande befattningshavare vid övriga verk och institutioner av det under 3:o) här ovan omförmälda anslag å 132,000,000 kronor.

Stockholm den 20 juni 1921.

Med undersätlig vörndnad.

*Bilaga A.***Förslag**

till

Kungörelse**med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.**

Häri genom förordnas som följer:

§ 1.

Mom. 1. Befattningshavare i statens tjänst, vilkas avlöning blivit av Konung och riksdag till siffran bestämd eller eljest utgår efter av riksdagen prövade grunder, äga, där ej bestämmelser i annan ordning äro eller varda meddelade, med nedan i denna författning angivna begränsningar och undantag uppbära dyrtidstillägg å följande i avlöningen ingående slag av kontanta förmåner, nämligen:

lön och lönetillägg;

tjänstgöringspenningar;

ortstillägg, dyrortstillägg och kallortstillägg;

arvode;

ålderstillägg och därmed jämförlig avlöningsförhöjning;

extra avlöningstillägg;

extra lönetillägg;

provisoriskt avlöningstillägg;

tillfällig löneförbättring;

tillfälligt lönetillägg;

ersättning för bostad, bränsle, lyse, inkvartering och beklädnad;

inkvarterings- och servisbidrag;

lönetillägg för tjänstehästar;

dagavlöning och dagavlöningstillägg vid armén och marinen samt portionsersättning för underofficerare vid flottan, beräknad efter 62 öre per dag;

tillfällig förhöjning i dagavlöning för visst manskap vid armén och marinen;

härads-skrivares och landsfiskals förvaltningsbidrag;
uppmuntringspenningar och tillfällig arvodesförhöjning för lotsar,
kvarstående på gammal stat;

docentstipendium vid statens högsolor;

tantiem till överdirektör vid statens vattenfallsverk och kraftverks-
direktör enligt 5 § 2 mom., vikariatsersättning enligt 20 § samt gott-
görelse till lokomotivförare, som bestrider tjänst såsom lokomotivmästare,
enligt 38 § 2 mom. i avlöningsreglementet den 19 juni 1919 för tjänste-
män vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vatten-
fallsverk (nr 343);

vikariatsersättning enligt 19 § i avlöningsreglementet den 22 juni
1920 för tjänstemän vid domänverket (nr 493);

vikariatsersättning enligt 19 § i avlöningsreglementet för befatt-
ningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den
civila statsförvaltningen; samt

vikariatsersättning enligt 16 § i avlöningsreglementet för officerare
och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat
m. fl. vid armén och marinen.

Mom. 2. Åtnjuter befattningshavare, som i mom. 1 omförmäles,
i och för tjänsten efter vederbörande myndighets bestämmande bekläd-
nadsersättning eller annan kontant ersättning, må jämväl å sådan ersät-
tning dyrtidstillägg utgå, om och i den mån myndigheten, med hän-
syn särskilt till efter ingången av augusti månad 1914 till följd av steg-
ringen i levnadskostnaderna beviljad förhöjning av ersättningen, prövar
sådant av omständigheterna påkallat.

Detsamma skall gälla i fråga om arvode till stenograf enligt 36 §,
till föreståndare för växeltelefonstation jämlikt 37 §, till tågdirigent
enligt 38 § 1 mom. samt i fråga om ersättning för beredskapstjänst
enligt 38 § 3 mom. i ovannämnda avlöningsreglemente den 19 juni
1919 för tjänstemän vid postverket m. fl. ävensom i fråga om arvode
till stenograf jämlikt 28 § i avlöningsreglementet den 22 juni 1920 för
tjänstemän vid domänverket.

Mom. 3. Dyrtidstillägg utgår icke å det särskilda belopp, som
enligt medgivande av 1921 års riksdag vid ingången av januari månad
1922 utbetalas till statsrådsledamöter samt till tjänstemän, å vilka av-
löningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa
andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, eller avlönings-
reglementet för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställ-
ningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen äger tillämpning.

§ 2.

Dyrtidstillägget utgår, i enlighet med vad i §§ 3 och 4 närmare stadgas, i visst förhållande till ett grundtal, som av Kungl. Maj:t fastställles.

Grundtalet bestämmes sålunda, att sedan, med ledning av genom socialstyrelsens försorg verkställda beräkningar rörande den efter ingången av augusti månad 1914 inträdda ökningen i levnadskostnader, av Kungl. Maj:t fastställts det tal, som skall anses motsvara levnadskostnadsökningen, nämnda tal minskas med en tiondel, varvid, för den händelse brutet tal uppstår, detsamma jämnas till närmast lägre hela tal.

Allt efter som inträffade förändringar i levnadskostnadernas allmänna läge därtill giva anledning, fastställer Kungl. Maj:t, med ledning av de av socialstyrelsen senast verkställda beräkningar rörande ökningen i levnadskostnader, nytt grundtal att äga tillämpning från och med den månad, under vilken Kungl. Maj:ts beslut kungjorts, till den månad, under vilken Kungl. Maj:t må komma att på grund av ånyo inträdd förändring fastställa annat grundtal.

Närmare föreskrifter angående de beräkningar rörande ökningen av levnadskostnader, som skola av socialstyrelsen verkställas, meddelas av Kungl. Maj:t.

§ 3.

Där annorlunda icke är i § 4 av denna kungörelse eller eljest i särskild ordning stadgat, utgår dyrtidstillägget, räknat efter den för månad uppburna avlöningen, på följande sätt.

Till befattningshavare med en familjemedlem, som här nedan sägs, utgår å avlöningsförmåner, som icke överstiga 85 kronor i månaden, dyrtidstillägget efter ett procenttal, som motsvarar grundtalet. Överstiger avlöningen 85 kronor men icke 1,250 kronor i månaden utgår dyrtidstillägg för den del därav, som utgör 85 kronor, på sätt nyss är sagt, samt för den del, som överstiger 85 kronor, efter ett procenttal lika med femtiofem hundradelar av grundtalet. Har befattningshavaren mera än en familjemedlem, ökas den del av månadsavlöningen, för vilken dyrtidstillägget utgår efter ett procenttal motsvarande grundtalet, med 15 kronor för varje familjemedlem utöver en. Därest vid beräkningen av det procenttal, som skall motsvara femtiofem hundradelar av grundtalet, brutet tal uppstår, jämnas procenttalet till närmast lägre hela tal.

Såsom familjemedlem räknas hustru och på grund av försörjningsplikt underhållet barn, som icke uppnått 16 års ålder. I sådant avseende

är förhållandet vid början av det kalenderkvartal, som omfattar den månad dyrtidstillägget avser, grundläggande för dyrtidstilläggets beräkning. Härvid tages dock ej hänsyn till hustru eller barn, som i egenskap av befattningshavare i statens tjänst eller innehavare av lärarbefattning vid annan läroanstalt än statens eller såsom pensionär äger åtnjuta dyrtidstillägg av statsmedel. Barn, vars föräldrar båda äro såsom befattningshavare i statens tjänst eller innehavare av lärarbefattning som nyss sagts berättigade till dyrtidstillägg av statsmedel, räknas endast till den av föräldrarna, som åtnjuter den högsta avlöningen, eller, om avlöningarna äro lika, till fadern. Gift kvinnlig befattningshavare, vilkens man icke såsom befattningshavare i statens tjänst eller innehavare av lärarbefattning vid annan läroanstalt än statens är berättigad till dyrtidstillägg av statsmedel, äger tillgodonjuta dyrtidstillägg för barn endast om mannen är på grund av bristande arbetsförmåga väsentligt urståndssatt att bidra till familjens underhåll.

Till annan befattningshavare (icke-familjeförsörjare) utgår dyrtidstillägg, därest befattningshavaren vid början av det kvartal, som omfattar den månad dyrtidstillägget avser, uppnått 25 års ålder, med nio tiondelar och eljest med fyra femtedelar av det belopp, som, enligt vad ovan är stadgat, för motsvarande avlöning tillkommer befattningshavare med en familjemedlem.

Uppgår avlöningen till mera än 1,250 kronor i månaden, utgår å den del, som överstiger nämnda belopp, icke dyrtidstillägg.

Dyrtidstillägg utgår ej å i avlöningen ingående öretal, som överstiger fullt krontal.

§ 4.

Mom. 1. Till befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk, vilka åtnjuta lön eller arvode enligt avlöningsreglementet den 19 juni 1919 för tjänstemän vid nämnda verk, till befattningshavare vid domänverket, vilka åtnjuta lön eller arvode enligt avlöningsreglementet den 22 juni 1920 för tjänstemän vid domänverket, så ock till befattningshavare, vilka åtnjuta lön eller arvode enligt avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, eller enligt avlöningsreglementet för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen, skall dyrtidstillägg utgå i enlighet med föreskrifterna i § 3, dock med iakttagande därav,

att dyrtidstillägg utgår endast å 80 procent av de sammanlagda avlöningsförmåner, på vilka sådant tillägg må beräknas, dock högst å ett belopp av 1,250 kronor för månad, samt

att det grundtal, som Kungl. Maj:t jämlikt § 2 bestämmer, skall i varje särskilt fall minskas med 20.

Vad nu är sagt skall jämväl äga tillämpning å sådana i avlöningsreglementena för befattningshavare vid statsdepartement m. fl. samt för officerare och underofficerare m. fl. avsedda icke-ordinarie befattningshavare, till vilka arvode utgår med i vederbörande stater angivna belopp.

Mom. 2. Därest för befattningshavare, som i mom. 1 avses, löneinkomsten jämte dyrtidstillägg enligt samma mom. understiger vad som skulle utgjort befattningshavarens löneinkomst närmast före övergången till den nya lönestaten jämte dyrtidstillägg enligt bestämmelserna i § 3, äger befattningshavaren åtnjuta gottgörelse härför i form av personligt dyrtidstillägg.

Sådant personligt dyrtidstillägg må av befattningshavaren tillgodönjutas allenast i den mån han icke genom avlöningsförhöjning, vare sig i samma tjänst eller efter förflyttning till annan befattning, erhåller en löneinkomst, som jämte dyrtidstillägg enligt mom. 1 uppgår till den inkomst, han vid motsvarande tidpunkt skolat åtnjuta, om han då kvarstått med den avlöning, han innehaft närmast före övergången till den nya lönestaten, och därå uppburit dyrtidstillägg enligt bestämmelserna i § 3.

Med löneinkomst enligt detta mom. förstås i varje särskilt fall de sammanlagda avlöningsförmåner, vilka i av Kungl. Maj:t utfärdade övergångsbestämmelser till den nya lönestaten medräknas för bedömning av huruvida befattningshavaren lidit avlöningsminskning genom övergång till den nya lönestaten, ävensom i förekommande fall personligt lönetillägg, som uppbäres på grund av sagda övergångsbestämmelser.

§ 5.

Dyrtidstillägg beräknas endast å avlöningsförmåner, som utgå av statsmedel. Där avlöning bestrides dels av statsmedel och dels av andra medel, beräknas dyrtidstillägg endast å den del därav, som utgår av statsmedel; dock att *dels* dyrtidstillägg åt befattningshavare vid universitet, de allmänna läroverken och navigationsskolorna samt till lantbruksakademiens sekreterare beräknas å hela det belopp, vartill i § 1 angivna avlöningsförmåner författningen enligt uppgå, utan avseende därå, att till bestridande av nämnda institutioners utgifter användas jämväl andra medel än statsmedel, *dels* beträffande biträdande lärare vid

musikaliska akademien, till vilkens avlönande akademien lämnar tillskott av egna medel, dyrtidstillägg beräknas jämväl å sådant tillskott, i den mån ersättningen icke utgår efter högre belopp för undervisningstimme i veckan än som tillkommer ordinarie lärare vid akademien, dels ock till vikarie för häradshövding samt till andre notarie i domsaga och vikarie för andre notarie dyrtidstillägg bestrides av statsmedel även å den del av utgående arvode, som gottgöres statsverket genom avdrag å häradshövdingens avlöningsmedel, skolande därvid till vikarie för häradshövding med förordnande enligt 34 § domsagostadgan eller därmed likställt förordnande dyrtidstillägg utgå å en antagen inkomst av 9,000 kronor om året.

Till häradshövding utgår dyrtidstillägg å en antagen inkomst av 11,500 kronor om året.

I fråga om notarie vid domkapitel likställes med de avlöningsförmåner, varå dyrtidstillägg enligt § 1 mom. 1 skall utgå, så stor del av vederbörandes övriga inkomster i tjänsten, att det belopp, varå dyrtidstillägg beräknas, uppgår till 2,500 kronor utöver enligt stat utgående avlöningsförmåner.

Dyrtidstillägg beräknas även å författningsenligt utgående inkvarterings- och servisbidrag, som gäldas av andra medel än statsmedel.

Befattningshavare vid allmänt läroverk, vid högre lärarinneseminariet och vid folkskoleseminarium åtnjuta dock icke dyrtidstillägg å hyresersättning.

§ 6.

Befattningshavare, som är tjänstledig för offentligt uppdrag eller som åtnjuter ferier, semester eller därmed jämförlig tjänstledighet, äger utan hinder av sådan ledighet uppbära det dyrtidstillägg, som eljest skolat tillkomma honom.

§ 7.

Till befattningshavare i statens tjänst, vilkas avlöning till siffran bestämts av Kungl. Maj:t, utbetalas dyrtidstillägg under iakttagande i tillämpliga delar av ovan meddelade bestämmelser.

§ 8.

Till innehavare av sådan befattning i statens tjänst, för vilken avlöningen icke till siffran bestämts av Konung och riksdag eller av Kungl. Maj:t och ej heller utgår efter av riksdagen prövade grunder, skall den myndighet, som äger bestämma avlöningen, lämna dyrtidstillägg, om

och i den mån sådant finnes påkallat, därvid ovan meddelade bestämmelser skola äga motsvarande tillämpning, med iakttagande *dels* att dyrtidstillägg icke skall utgå å sådan del av avlöning, som må vara föranledd av efter ingången av augusti månad 1914 inträdd ökning i levnadskostnaderna, och att det å avlöningen i övrigt belöpande dyrtidstillägget minskas med belopp, motsvarande sagda del av avlöningen, *dels ock* att i intet fall till sådana icke ordinarie befattningshavare, som för sitt arbete i statens tjänst åtnjuta så kallade gratifikation eller flitpenningar, dyrtidstillägg må utgå med mera än hälften av vad dyrtidstillägg å dem tilldelade belopp enligt berörda bestämmelser skolat utgöra.

§ 9.

För befattningshavare, som av statens medel åtnjuter lön eller arvode för två eller flera befattningar, beräknas dyrtidstillägget å de sammanlagda avlöningsförmånerna och utbetalas vid den befattning, som medför högsta avlöningen, eller, därest avlöningarna äro lika, vid den befattning, till vilken han först blivit befordrad.

§ 10.

Med befattningshavare i statens tjänst likställas i avseende å rätt till dyrtidstillägg befattningshavare vid flottans pensionskassa och vid statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl., indelt manskap vid krigsmakten, reservofficersaspiranter vid flottan, reservmarinintendentsaspiranter samt den vid vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien anställde s. k. Hjertbergska antikvarien.

§ 11.

Från åtnjutande av dyrtidstillägg undantagas:

- 1:o arbetarpersonalen vid telegrafverkets linjedistrikt och vid telegrafverkets verkstad,
- 2:o arbetarpersonalen vid statens järnvägars byggnadsarbeten för nya linjer, dubbelspårsanläggningar och därmed jämförliga företag, samt
- 3:o arbetarpersonalen vid statens vattenfallsverk.

§ 12.

Om befattningshavare under året avlidit, innan honom tillkommande dyrtidstillägg till fullo utbetalts, övergår hans rätt härutinnan till stärbhuset.

§ 13.

Till hjälp vid dyrtidstilläggets uträkning utfärdar Kungl. Maj:t nödiga tabeller.

§ 14.

Dyrtidstillägget utbetalas månadsvis i den ordning, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1921, från och med vilken dag kungörelserna den 30 juni 1920 med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst (nr 364), den 30 juni 1920 med särskilda grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk (nr 381) och den 25 september 1920 med särskilda grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid domänverket (nr 637) upphöra att gälla.
